

Asia: VN/27014/2024

Hallituksen esitys Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Julkisen sektorin koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry (JUKO) lausuu Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta annetusta lakiesityskokonaisuudesta seuraavaa:

Hallituksen esitys laiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (Aran) lakkauttamisesta (Hallituksen esitys Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta annetun lain kumoamisesta HE 136/2024 vp) on jo annettu eduskunnalle ja uusi laki Aran tehtävien siirtämisestä Ympäristöministeriöön perustettavaan keskukseseen on nyt käsittelyssä. JUKO lausuu näistä kokonaisuutena, koska etenkin henkilöstövaikutukset on arvioitu ja kuvattu Aran lakkauttamista koskevassa lakiesityksessä, vaikka tässä onkin lausuttavana luonnos hallituksen esitykseksi, joka koskee Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen perustamista ympäristöministeriön yhteyteen.

Aran kaikkien tehtävien siirto ympäristöministeriöön tulee toimeenpanna henkilöstöä kuullen ja valtion yhteistoimintalakia noudattaen. Valtion yhteistoimintalain mukaisten yhteistoimintaneuvottelujen mukaisesti Aran ja ympäristöministeriön henkilöstön tulee olla edustettuna ja henkilöstöä tulee osallistaa muutoksen suunnitteluvaiheessa tehtävien, palveluiden ja henkilöstösiirtojen onnistumisen varmistamiseksi. JUKO huomauttaa, että kun tehtävät siirtyvät toiseen virastoon, henkilöstö siirtyy tehtävien mukana. Muutoksen yhteydessä ei synny esimerkiksi irtisanomisperustetta. Samalla on huomattava, että siirto toteutetaan erittäin kiireisellä aikataululla, joka tuo haasteen muutoksen hyvään hallintaan. JUKO pitää kiirettä valmistelun heikkoutena ja riskinä. JUKO huomauttaa myös siitä, että lailla säädettävien organisaatiomuutosten yhteydessä on hyvää lain valmistelutapaa noudattaen arvioitu yleensä myös muita toteuttamisvaihtoehtoja, joita tässä aikataulussa ja yleensä Aran lakkauttamisessa ei ole riittävästi huomioitu ja arvioitu.

Virkamieslain perusteella tapahtuvat virkasiirrot koskevat virkamiehen työssäkäyntialuetta, mikä osin ylittyyneen Lahti-Helsinki välillä riippuen siitä missä henkilö asuu. Jotta tehtävien siirrot voivat onnistua täysimääräisesti, tulee henkilöstön osalta jatkaa hyvää paikkariippumatonta etätöitä hyödyntävää työskentelymallia, joka on nykyisin Arassa käytössä.

Muutoksessa tulee noudattaa virkamieslain 2 luvun 5a-5c pykälien lisäksi valtiovarainministeriön päätöstä ja ohjetta muutosturvasta valtionhallinnossa, jossa korostetaan virkamiesten yhdenvertaista kohtelua ja tarjotaan tukitoimia muutostilanteisiin. Aran henkilöstön siirryttyä Ympäristöministeriön alle, tulee heitä jatkossa kohdella yhdenvertaisesti nykyisen henkilöstön kanssa. JUKO muistuttaa, että liikkeenluovutus ei saa olla irtisanomisperuste missään tilanteessa.

Ympäristöministeriössä on oma palkkausjärjestelmä, jonka piiriin Aran henkilöstö siirtyy työnantajan vaihtuessa. Aralaisten tehtävät tuleekin arvioida ympäristöministeriön palkkausjärjestelmän kriteerien mukaisesti ja yhdenvertaisesti ministeriön henkilöstöön nähden. Palkkausjärjestelmään sijoittamisista seuraa tyypillisesti tehtävien vaativuuteen ja samapalkkaisuuteen liittyviä palkkakustannuksia, joihin ministeriön tulee budjetoinnissaan varautua. Aralaisille syntyy joka tapauksessa Valtion virka- ja työehtosopimuksen allekirjoittamispyötykirjan liitteen mukainen oikeus palkkaturvaan mainittujen palkkaturvasäännösten mukaisesti.

Hyvä ja hallittu organisaatiomuutos synnyttää kertaluonteisia kustannuksia, jotka liittyvät esimerkiksi siirtyvän henkilöstön uuteen työpaikkaan, perehdyttämiseen, henkilöstökoulutukseen ja yhteisöllisyyden rakentamiseen. Onkin hyvä, että hallituksen esityksessä on tunnistettu syntyvät kustannukset esimerkiksi tietojärjestelmien osalta, mutta JUKO perään kuuluttaa myös muita hyvän muutoksen aiheuttamia kustannuksia, joita siirron yhteydessä tapahtuu ja joihin tulee kohdentaa rahoitus.

JUKO ry:n puolesta

Neuvottelupäällikkö Minna Salminen

Salminen Minna
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry